

Brussel, 16.1.2018
COM(2018) 26 final

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD,
HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ VAN
DE REGIO'S**

**over de uitvoering van het normalisatiebeleid van de EU en de bijdrage van Europese
normen aan het EU-beleid**

{SWD(2018) 15 final}

INLEIDING

Het economische landschap binnen de EU en tussen haar internationale handelspartners verandert. De grenzen tussen traditionele productie, digitalisering en diensten worden steeds vager en de digitale oplossingen worden steeds meer geïntegreerd in de mondiale industriële waardeketens. Geconfronteerd met deze uitdagingen moet de Commissie deze economische realiteit, samen met de interinstitutionele partners, vertalen naar haar normalisatieprioriteiten voor Europese beleidslijnen en wetten. In de mededeling "Europese normen voor de 21e eeuw" (hierna "de mededeling" genoemd)¹ van juni 2016 heeft de Commissie een nieuwe visie voor het Europese normalisatiesysteem (ESS) geformuleerd om het hoofd te bieden aan deze uitdagingen.

De nieuwe visie, die wordt omschreven in de mededeling, gaat verder dan de traditionele manier om om te gaan met normen op EU-niveau, die in het verleden beperkt bleef tot technische ondersteuning van de noden van de EU op het vlak van harmonisatie. In de nieuwe visie ligt de nadruk op de bijdrage van normalisatie aan de maatschappelijke uitdagingen en de Europese beleidslijnen, zoals het bevorderen van innovatie, het verhogen van kwaliteit en veiligheid, de creatie van banen en groei, de ondersteuning van de mondiale waardeketens en de ontwikkeling van de eengemaakte markt.

Naast deze uitgebreide beleidsondersteuning introduceerde de mededeling ook nieuwe initiatieven om deze doelstellingen binnen het ESS te realiseren. Het gaat hier vooral om het gezamenlijk initiatief inzake normalisatie² (JIS) en het voorstel³ om een interinstitutionele dialoog met de medewetgevers op te starten. In april 2016 formuleerde de Commissie bovendien prioriteiten voor ICT-normalisatie en stelde concrete acties voor in haar mededeling over Normalisatieprioriteiten op ICT-gebied voor de digitale eengemaakte markt (hierna de "ICT-mededeling" genoemd)⁴ op basis van een strategische benadering met twee pijlers. In de eerste pijler identificeerde de Commissie vijf prioriteitendomeinen waarvoor de acties dringender worden geacht. In de tweede pijler stelde de Commissie een proces op hoog niveau voor om de acties te realiseren, een inventaris op te maken van de vooruitgang op het vlak van de te leveren prestaties en de prioriteiten waar nodig aan te passen⁵.

---

1 COM(2016) 0358 final.

2 C(2016)3211 Het JIS beschrijft een gezamenlijke visie voor Europese normalisatie om het huidige Europese normalisatiesysteem te moderniseren en betere prioriteiten ervoor te definiëren en om te streven naar een tijdige oplevering van normalisatieproducten. Het ondersteunt de desbetreffende aspecten van de tien prioriteiten van de Europese Commissie en andere beleidsdoelstellingen en respecteert ook duidelijk de spreiding van de diverse competenties tussen de EU en de lidstaten. Het moet de EU verder ook om staat stellen haar drijvende kracht op mondiaal niveau te versterken.

3 Zie pagina 4 in COM(2016)0358 final.

4 COM(2016) 176 final.

5 De vooruitgang wordt gerapporteerd in het bijgevoegde werkdocument van de diensten van de Commissie.

Een van de belangrijkste voorwaarden voor normalisatie is transparantie, en daarvoor zijn hulpmiddelen nodig voor communicatie en informatiedeling met de belanghebbenden. Op het vlak van Europese normalisatie gebeurde dit tot dusver door middel van het jaarlijkse werkprogramma van de Unie voor Europese normalisatie⁶ (AUWP) en het voortschrijdend plan⁷ voor ICT-normalisatie⁸.

Doel van dit verslag is te verklaren hoe de individuele acties en actoren van de vorige AUWP's, de mededeling over Normalisatieprioriteiten op ICT-gebied voor de digitale eengemaakte markt (hierna de "ICT-mededeling")⁹ en het JIS tot dusver hebben bijgedragen tot de doelstellingen die worden geformuleerd in de mededeling. Het verslag bestaat uit twee delen: een dat de beleidselementen van deze nieuwe visie behandelt en een over de samenwerking met de belanghebbenden. Het gaat vergezeld van een werkdocument van de diensten van de Commissie bij waarin de vooruitgang voor de verschillende acties van de bovenvermelde AUWP's en andere lopende activiteiten in detail worden beschreven. Bedoeling van dit verslag is de interinstitutionele dialoog te ondersteunen die wordt beoogd in de mededeling en die de Commissie in de daaropvolgende maanden zal voeren met de medewetgevers om de basis te leggen voor het werk voor het AUWP 2019.

BELEIDSELEMENTEN VAN DE NIEUWE VISIE

1. Innovatie bevorderen

Normen zijn een erkende drijvende kracht voor innovatie¹⁰. Binnen het normalisatieproces wordt innovatie met name bevorderd door de uitwerking van de relevante wetenschappelijke en technische data, beter gekend als prenormatief onderzoek, wat uitmondt in het opstellen van een norm. Verordening EU nr. 1025/2012¹¹ (hierna "de Verordening" genoemd) schetst het kader na de verhoogde bijdrage van de normalisatie aan de innovatie in Europa. Sinds 2016 heeft de Commissie zich, samen met andere belanghebbenden binnen het kader van de JIS-acties, meer geconcentreerd op deze doelstelling door onderzoek en innovatie te koppelen aan normalisatie¹².

Een hechte en tijdige interactie tussen onderzoek en ontwikkeling (O&O) en normalisatie garanderen, is een cruciale factor om ervoor te zorgen dat innovatieve producten op de markt

---

⁶ Jaarlijks gepubliceerd in juli, meest recente versie COM(2017)453.

⁷ http://ec.europa.eu/growth/content/2017-rolling-plan-ict-standardisation-released-0_en

⁸ Het voortschrijdend plan voor ICT-normalisatie wordt elk jaar gepubliceerd door de Commissie om de verschillende noden op het vak van ICT-normalisatie ter ondersteuning van het EU-beleid te consolideren in één document. Het richt zich zowel tot de Europese normalisatieorganisaties (ENO's) als tot de internationale en mondiale normalisatie-organisaties die kunnen reageren op de voorgestelde acties en de desbetreffende beleidsdoelstellingen kunnen ondersteunen met normalisatieproducten.

⁹ COM(2016) 176 final.

¹⁰ COM(2011) 311 final.

¹¹ Zie art. 5, lid 2, art. 9 en art. 15, lid 1c.

¹² JIS, actie 2.

komen. Horizon 2020 heeft ook de focus op de relatie tussen de onderzoeksprojecten en het normalisatieproces hernieuwd, meer bepaald door normalisatieactiviteiten te integreren in onderzoeksprojecten en door hun potentieel te erkennen om de impact van het onderzoek en de resultaten van O&O te stimuleren. Momenteel worden een aantal prenormatieve activiteiten met betrekking tot medische hulpmiddelen, milieubescherming, koolstofarme toepassingen, energie-efficiëntie en metrologie uitgewerkt in het kader van Horizon 2020-projecten voor coöperatieve slimme vervoerssystemen (C-ITS), cyberbeveiliging en bescherming van de persoonlijke levenssfeer op het internet¹³, nanotechnologieën, geavanceerde materialen, biotechnologie, energie inclusief brandstofcellen en waterstof, beveiligde gemeenschappen en geavanceerde productie en verwerking.

Het lopende prenormatieve onderzoek draagt ook bij tot geharmoniseerde certificatieschema's voor beveiligingsproducten en -systemen.

De Commissie werkt samen met Europese normalisatieorganisaties (ENO's) en andere organisaties die normen ontwikkelen (SDO's), fora en consortia en desbetreffende belanghebbenden met het oog op mogelijke maatregelen die het ecosysteem voor ICT-normalisatie zullen verbeteren. Dit omvat ook het bevorderen van interactie tussen opensource en normalisatiegemeenschappen en het definiëren van een evenwichtig, duidelijk en voorspelbaar Europees vergunningskader voor essentiële standaarddoctrooien (SEP). In november 2017 heeft de Commissie hierover een mededeling gepubliceerd¹⁴.

De Commissie gebruikt Horizon 2020 op grote schaal voor het financieren van onderzoeks- en innovatieprojecten die bijdragen tot normalisatie en werkt samen met de ENO's met betrekking tot acties die de kloof tussen onderzoek, innovatie en normalisatie zullen overbruggen. Binnen het kader van Horizon 2020 zijn publiek-private partnerschappen (PPP's) cruciaal voor het ontwikkelen van belangrijke bouwstenen voor de digitale technologie. Grootschalige pilootprojecten bereiden de bredere implementatie voor door middel van proefopstellingen, experimentele installaties en pilootopstellingen, om zo kennis te genereren en deze te benutten voor de normalisatieprocessen. Op basis van voorbereidende input van de lidstaten en de industrie werden initiatieven voor industriële platformen geïdentificeerd voor "slimme verbonden fabrieken", "gezondheidszorg", "slimme landbouw", "verbonden en geautomatiseerde mobiliteit", "slimme energie", en voor multifunctionele industriële gegevens en platformen voor het "internet of things".

De mededeling over de strategie van de Unie voor emissiearme mobiliteit¹⁵ zegt het volgende: "Normalisatie en interoperabiliteit zijn van cruciaal belang om de schaalvoordelen van de interne markt optimaal te benutten (in het bijzonder voor elektromobiliteit) en de barrières voor het opladen van elektrische voertuigen moeten overal in de EU uit de weg worden geruimd." De Commissie staat op het punt om de eerste van een aantal gedelegeerde

---

¹³ COM(2017) 477 final/2.

¹⁴ COM(2017) 712 final.

¹⁵ COM(2016) 501 final.

verordeningen goed te keuren en/of de referenties naar de normen aan te vullen of aan te passen waarnaar wordt verwezen in de technische specificaties, vermeld in bijlage II bij Richtlijn 2014/94/EU betreffende de uitrol van infrastructuur voor alternatieve brandstoffen.

2. Kwaliteit, veiligheid, beveiliging en duurzaamheid van goederen en diensten verbeteren

Een doeltreffend normalisatiebeleid draagt bij tot het naleven van de wettelijke veiligheidsvereisten door relevante geavanceerde technische specificaties te ontwikkelen en in algemeen aanvaarde testmethodes te voorzien om de naleving van de voorgeschreven niveaus van kwaliteit, veiligheid, beveiliging, energie en materiaalefficiëntie voor de goederen en diensten te garanderen. De doelstellingen op het vlak van kwaliteit, veiligheid, beveiliging en duurzaamheid zijn meestal complementair, maar kunnen elkaar in sommige gevallen ook tegenspreken. Zorgen dat de doelstellingen van de normalisatiewerkzaamheden zo evenwichtig mogelijk worden nagestreefd op een manier waarbij ze elkaar versterken, is een blijvende uitdaging.

2.1. Kwaliteit

Om de kwaliteit van de diensten te verbeteren heeft de Commissie de Europese normalisatieorganisaties (ENO's)¹⁶ gevraagd om Europese normen te ontwikkelen voor een aantal domeinen zoals postdiensten, waar de normen hebben bijgedragen tot de ontwikkeling van de pakketbezorgingsdiensten, evenals horizontale dienstennormen die CEN ontwikkelt om dienstverleners bij te staan, bv. door hun prestaties te meten.

Op het vlak van de metrologie wordt verwacht dat de recent aangevraagde Europese normen¹⁷ de kwaliteit van de metingen zullen verbeteren, vooral voor de specifieke metingen van water en thermische energie, evenals voor de gedecentraliseerde productie van hernieuwbare elektriciteit en de energieoverdracht van en naar elektrische voertuigen.

2.2. Veiligheid

Veiligheid is een cruciaal aspect voor de Europese normalisatie. Ze komt aan bod in ongeveer 60 % van de normalisatieverzoeken van de Commissie, wat de impact van veiligheid op het dagelijkse leven van de EU-burgers weerspiegelt. De geharmoniseerde Europese wetgeving, evenals de richtlijn algemene productveiligheid¹⁸, die de veiligheid van honderden producten

---

¹⁶ CEN (Europees Comité voor Normalisatie), CENELEC (Europees Comité voor Elektrotechnische Normalisatie) en ETSI (Europees Instituut voor Telecommunicatienormen)

¹⁷ Zie het bijbehorende werkdocument van de diensten van de Commissie.

¹⁸ Richtlijn 2001/95/EG.

in de EU-markten waarborgt, steunen op geharmoniseerde en andere normen¹⁹ om de naleving van de veiligheidsvereisten van de wetgeving te garanderen.

De recent geformuleerde normen ondersteunen de harmonisatie in een ruime waaier aan domeinen, waaronder veiligheid van kinderen en persoonlijke beschermingsmiddelen. Een recent goedgekeurde Europese norm inzake veiligheid van kinderen definieert veiligheidsvoorschriften voor aanstekers, waardoor kinderen het ontstekingsmechanisme niet kunnen activeren. Andere onlangs goedgekeurde normen inzake kinderzitjes garanderen dat kinderen de componenten niet kunnen vastgrijpen. Ten slotte heeft de normalisatie ook technische vereisten geformuleerd voor oogbescherming tegen lasers om werknemers te beschermen tegen toevallige blootstelling aan laserstraling bij persoonlijke beschermingsmiddelen.

2.3. Beveiliging

In het kader van de technologische en internationale politieke ontwikkelingen krijgt beveiliging steeds meer prioriteit binnen het EU-beleid. Met betrekking tot de beveiliging heeft de Commissie sinds 2016 normalisatiebehoefte geïdentificeerd op het vlak van crisisbeheersing en chemische, biologische, radiologische en nucleaire defensie, en heeft ze het CEN gevraagd om normen hiervoor te ontwikkelen. Daarnaast werd in het kader van Horizon 2020 prenormatief onderzoek opgestart met betrekking tot beveiligingsrisico's in een aantal sectoren, zoals radiologische en nucleaire bedreigingen voor kritieke infrastructuur. Op het vlak van ICT heeft de Commissie ook een normalisatieverzoek voor "privacy by design" gelanceerd om producenten te helpen om problemen rond gegevensbescherming consequent aan te pakken.

2.4. Duurzaamheid

Duurzaamheid is al lang een prominente doelstelling van de Europese normalisatie. Er zijn normen nodig voor de implementatie van belangrijke EU-prioriteiten, zoals het energiebeleid van de EU, en haar strategie rond onderzoek en innovatie (versnelling van de innovatie op het vlak van schone energie)²⁰, die actiepunten bevatten om de migratie van en de aanpassing aan de klimaatverandering en koolstofarme energiesystemen aan te pakken. In 2016²¹ en 2017²² vroeg de Commissie de ENO's om normen uit te werken met betrekking tot milieubeheersystemen, verpakking & verpakkingsafval, polyaromatische koolwaterstoffen, milieubeheer, eco-ontwerp en energielabels, kaderrichtlijn water, emissie van broeikasgassen, gebruik van pesticiden, dampterugwinningsapparatuur, batterijen, groene waterstof, vluchtige organische verbindingen, pyrolyseoliën, algen, betere energieprestaties van gebouwen, uitrol van groene infrastructuur, luchtkwaliteit en emissiereductie. Deze verzoeken waren gebaseerd op het bestaande wettelijke en beleidskader en ondersteunen de daarin

---

¹⁹ Waaronder de normen waarnaar wordt verwezen in Richtlijn 2001/95/EG, zoals bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie.

²⁰ COM(2016) 763.

²¹ COM(2016) 357.

²² COM(2017) 453.

gedefinieerde criteria. Om barrières voor klimaatvriendelijke technologieën in op het vlak van koeling, klimaatregeling, warmtepompen en schuim weg te werken, heeft de Commissie CEN en CENELEC gevraagd om de desbetreffende Europese normen te ontwikkelen.

3. Creatie van banen en groei

Normalisatie is een bottom-upproces dat vertegenwoordigers van de industrie, de overheid, de wetenschap en andere belanghebbenden samenbrengt en zo zorgt voor een hoge mate van aanvaarding van de normen door deze belanghebbenden. Voor de EU zijn normen en normalisatie niet alleen duidelijke en strategische troeven om de concurrentiekracht van de EU veilig te stellen, maar ook belangrijke hulpmiddelen om innovatie en vooruitgang in de eengemaakte markt te bevorderen. Algemeen wordt aanvaard dat normen en normalisatie een cruciale rol spelen bij het ondersteunen van de economische groei door hun rol bij het stimuleren van de productiviteit en de concurrentiekracht en het aanmoedigen van innovatie en welvaart. Zij stellen de EU ook in staat om haar leiderschap op het vlak van technische ontwikkeling en de wereldhandel in stand te houden.

Hoewel nationale studies uitgevoerd door Frankrijk, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en andere landen²³ erop wijzen dat normen en normalisatie bijdragen tot de concurrentiekracht van de Europese bedrijven, zijn de gevolgen van de normen en de normalisatie op bredere Europese schaal onzichtbaar. Dit verschijnsel werd opnieuw ter sprake gebracht tijdens de besprekingen in het kader van het JIS om de empirische ondersteuning voor de jaarlijkse beheerscyclus met betrekking tot het normalisatiebeleid van de EU te verbeteren.

De Commissie heeft het belang van een beter begrip van de economische en maatschappelijke gevolgen van normen en normalisatie erkend en geeft in het AUWP voor 2017²⁴ haar voornemen aan om een onderzoek te laten verrichten. Het onderwerp is heel uitgebreid en er zijn heel wat methodologische uitdagingen om de (economische) gevolgen van normen en normalisatie te meten en om de gegevens te verzamelen die het mogelijk maken om de financiële impact van de gevolgen van normen en normalisatie en de bijbehorende kosten op macro-economisch, sectoraal en bedrijfsniveau te berekenen. Rekening houdend met deze overwegingen heeft de Commissie dit jaar een haalbaarheidsstudie gelanceerd in samenwerking met nationale normalisatie-organisaties en andere deelnemers aan de gerespecteerde JIS-actie over deze studie²⁵. Doel hiervan is de verdere beoordeling van de eventuele studie te evalueren.

---

²³ DIN (2000): Economic Benefits of Standardisation, 3 volumes. Berlijn: Beuth. (Update 2011), DTI (2005): The Empirical Economics of Standards, DTI ECONOMICS PAPER NO.12. Londen en AFNOR (2009) The Economic Impact of Standardisation – Technological Change, Standards and Long-Term Growth in France. Parijs.

²⁴ COM(2016) 357.

²⁵ Actie 1: studie over de economische en maatschappelijke gevolgen en de toegang tot normen in de EU en de EVA-lidstaten.

4. Ondersteuning van mondiale waardeketens

Het Europese normalisatiesysteem (ESS) is belangrijk om Europese bedrijven en kmo's te helpen hun activiteiten uit te breiden tot buiten Europa en de kwaliteit en de veiligheid van geïmporteerde producten en diensten te garanderen. Dat blijkt uit overeenkomsten tussen ENO's en internationale normalisatie-organisaties zoals het ISO²⁶, het IEC²⁷ en wereldwijde partnerschappen zoals het 3rd Generation Partnership Project (3GPP)²⁸ en de organisatie oneM2M²⁹. Sinds 2016 werkt de Commissie ook aan het promoten van het Europese regelgevingsmodel dat wordt ondersteund door vrijwillige normen en de hechte band met internationale normalisatie in derde landen, op basis van het JIS-kader³⁰. De Commissie is ook rechtstreeks overleg gestart met het ISO en het IEC met het doel de goedkeuring van identieke Europese en internationale normen te optimaliseren en tegelijkertijd de hoogste bescherming te garanderen voor de Europese consumenten.

Normalisatie is een belangrijke component in de onderhandelingen van de EU over vrijhandelsovereenkomst (FTA) met derde landen. De Commissie probeert haar partners ervan te overtuigen om geavanceerde internationale normen te gebruiken als basis voor verordeningen die een impact hebben op belangrijke producten en diensten om de veiligheid en beveiliging van de EU-burgers te garanderen en de internationale concurrentiekracht van Europese bedrijven te verbeteren. Tot de recent afgesloten onderhandelingen over de vrijhandelsovereenkomsten waarbij normalisatie een prominente plaats innam, behoren de overeenkomsten van de EU met Canada (CETA, dat voorlopig in werking trad op 21 september 2017), Singapore en Vietnam (de onderhandelingen zijn voltooid) en Japan (er werd een beginselakkoord bereikt over de belangrijkste elementen).

Om de kansen die de grootste opkomende markten bieden beter te benutten, hebben twee normalisatiedeskundigen van de EU (gezamenlijk gefinancierd door de Commissie, EVA en de drie ENO's) die werden gedetacheerd naar China en India, activiteiten rond bewustmaking uitgevoerd en kennis over de markten en de regelgeving in specifieke marktrelevante domeinen verworven. Aangezien de huidige fase van het project van de gedetacheerde Europese normalisatiedeskundige in China (SESEC) in december 2017 ten einde loopt, werkt de Commissie samen met haar projectpartners aan de verlenging ervan vanaf 2018.

Met betrekking tot de internationale reikwijdte van de Europese ICT-normalisatie zal een samenwerkings- en ondersteuningsactie in het kader van Horizon 2020 gecombineerd met acties van het Instrument Buitenlands Beleid helpen om de aanwezigheid van de EU te versterken door een observatorium voor mondiale ICT-normalisatieactiviteiten en een financieringsinstelling op te richten om de medewerking van Europese deskundigen op het

---

²⁶ Internationale normalisatie-organisatie.

²⁷ Internationale Elektrotechnische Commissie.

²⁸ <http://www.3gpp.org/>

²⁹ <http://www.onem2m.org/>

³⁰ JIS actie 13.

vlak van internationale ICT-normalisatie te ondersteunen en Europese normalisatie in andere regio's te bevorderen.

Normalisatie op het vlak van beveiliging wordt besproken in de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties, die ernaar streeft de aanwezigheid en het engagement van Europese belanghebbenden in beveiligingsgerelateerde kwesties te versterken.

Het Afrikaanse continent biedt ook nieuwe kansen voor samenwerking op het vlak van normalisatie. De gemeenschappelijke strategie Afrika-EU kan een kader bieden voor het ontwikkelen van een pan-Afrikaans normalisatiesysteem en kan ook een technische bijdrage leveren aan de integratie van de pan-Afrikaanse markt. In 2016 ondersteunde de Commissie de samenwerking van CEN en CENELEC met de Afrikaanse normalisatieorganisaties (ARSO, AFSEC) met het doel te zorgen dat normalisatie een van de hoofdelementen wordt van het stappenplan van de EU-Afrika-top van november 2017. Een eengemaakte Afrikaanse markt ondersteund door het Europese normalisatiemodel is een duidelijke win-winsituatie voor beide partners.

5. Dure fragmentatie binnen de eengemaakte markt voorkomen

Elke Europese norm vervangt een norm of een groep van nationale normen in elke lidstaat door één enkele norm. Dit vergemakkelijkt het leven van bedrijven en burgers door moderne openbare diensten uit te bouwen en de administratieve druk en de nalevingskosten te drukken. Een tijdige nationale omzetting van Europese normen en hun referenties (indien van toepassing) in het Publicatieblad van de Europese Unie (PBEU) is noodzakelijk om te voldoen aan de behoeften van de markt. Van de Europese normen (EN's ter ondersteuning van de EU-wetgeving en beleidslijnen en andere EN's) wordt binnen de EU28 gemiddeld ongeveer 99 % (variërend tussen 93 % en 100 % per lidstaat) omgezet in nationale normen..

Wetswijzigingen die in 2013 werden geïntroduceerd, in het bijzonder nieuwe verplichtingen van de Commissie met betrekking tot de controle van geharmoniseerde normen ontwikkeld door de ENO's, hadden een invloed op het publicatieproces voor verwijzingen naar geharmoniseerde normen in het PBEU. Dit heeft geleid tot een hoger aantal niet-geciteerde referenties. Dientengevolge hebben diverse belanghebbenden van de normalisatie de kritiek geuit dat de toestand leidde tot juridische onzekerheid en nodeloze extra kosten voor Europese industrieën. De situatie werd in 2017 herzien binnen het kader van het programma van de Commissie voor gezonde en resultaatgerichte regelgeving (REFIT) om de huidige hoeveelheid niet-geciteerde geharmoniseerde normen weg te werken en de vermeldingsprocedure transparanter en verantwoordelijker te maken. Op basis van de aanbevelingen van het REFIT-platform³¹ hebben de Commissie en de Europese normalisatie-

---

³¹ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/overview-law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/reducing-burdens-and-simplifying-law/refit-platform_nl

organisaties een actieplan ontwikkeld en goedgekeurd met het oog op de tijdige publicatie van de referenties van de geharmoniseerde normen in het PBEU³².

NAUW SAMENWERKEN MET BELANGHEBBENDEN

De Commissie is zich er terdege van bewust dat het niet volstaat om enkel prioriteiten te stellen. Het succes is ook afhankelijk van een hoge mate van engagement van een grote groep belanghebbenden, waaronder de industrie, de normalisatieorganisaties, de onderzoeksgemeenschap en andere EU-instellingen en nationale besturen.

Een norm is het resultaat van een vrijwillige samenwerking tussen partners in een handelsrelatie die gericht is op het ontwikkelen van een technische specificatie gebaseerd op de principes van transparantie, openheid, inclusiviteit, onpartijdigheid en consensus tussen belanghebbenden. De verordening betreffende Europese normalisatie³³ erkent de noden en roept op tot een brede raadpleging van alle belanghebbenden voorafgaand aan de goedkeuring van het AUWP. Ze moedigt ook de actieve medewerking aan van Europese organisaties die kmo's, consumenten en maatschappelijke en milieubelangen vertegenwoordigen.

De Commissie erkent dat de traditionele barrières tussen ICT, producten en diensten alleen kunnen worden overwonnen door middel van engagement, goede samenwerking en wederzijds vertrouwen tussen de verschillende belanghebbenden. Op het vlak van ICT-normalisatie vergaderde de Commissie regelmatig met belanghebbenden via publiek-private partnerschappen³⁴ en via de ENO's om de implementatie van de diverse voorgestelde acties te bespreken. Het Europees multi-stakeholderplatform inzake ICT-normalisatie, dat de vooruitgang van de acties uit de mededeling tijdens regelmatige vergaderingen opvolgt, brengt lidstaten, Europese en internationale normalisatieorganisaties, fora en consortia, organisaties die de industrie en kmo's vertegenwoordigen en vertegenwoordigers uit de maatschappij samen.

De Commissie heeft haar relaties met de diverse belanghebbenden van het ESS versterkt en probeert de functionaliteit en de doeltreffendheid binnen het kader van het JIS te verbeteren. Bovendien heeft de Commissie het voorbije jaar regelmatig contacten onderhouden en besprekingen gevoerd met andere Europese instellingen. Zo was de Commissie vooral nauw betrokken bij het overleg dat heeft geleid tot de beslissing van het Europees Parlement van 4 juli 2017 over Europese normen voor de 21e eeuw³⁵. De Commissie heeft ook een procedure voor permanent structureel overleg met de drie Europese normalisatieorganisaties

---

³² Zie actieplan in het bijgevoegde werkdocument van de diensten van de Commissie.

³³ Artikel 8, lid 5, en overweging 31 van Verordening (EG) nr. 1025/2012.

³⁴ zijnde 5G PPP, AIOTI, BDVA, ECSO.

³⁵ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2017-0278+0+DOC+XML+V0//EN&language=NL>

opgestart en uitgewerkt om een samenwerking van hoge kwaliteit en een vlotte communicatie te garanderen.

1. Gezamenlijk initiatief inzake Europese normalisatie

Tot dusver werd het JIS ondertekend door 104 deelnemers, wat een hoge mate van engagement uit elk segment van het ESS vertegenwoordigt. Na de ondertekening van het JIS door de belanghebbenden op 13 juni 2016 in Amsterdam en door de lidstaten op 29 september 2016 heeft de Commissie een aantal vergaderingen van de JIS-stuurgroep georganiseerd met het oog op een nauwkeurige afstemming van de vijftien overeengekomen acties³⁶. De leden van de stuurgroep zijn vooral ondertekenaars van het JIS die betrokken waren bij de voorbereiding ervan. Voor elke actie hebben ondertekenaars van het JIS zich vrijwillig kandidaat gesteld om een bijdrage te leveren en werden leiders aangesteld.

Tot dusver concentreerden de respectieve JIS-actiegroepen zich vooral op de ontwikkeling van de essentiële elementen voor elke actie. In deze fase werden nog geen duidelijke tijdschema's overeengekomen. Meer duidelijkheid over de inhoud van de acties zal het mogelijk maken om tijdschema's en mijlpalen voor te leveren prestaties te formuleren voor elke actie.

2. Inclusiviteit

De Commissie heeft haar publiek-private partnerschap met de organisaties uit bijlage III (SBS, ANEC, ETUC en ECOS)³⁷ die respectievelijk de kmo's, de consumenten, de werknemers en de milieubelangen op het vlak van normalisatie vertegenwoordigen, geformaliseerd door vier verschillende partnerschapskaderovereenkomsten te ondertekenen. Dit garandeert coherentie en stabiliteit op het vlak van financiering en monitoring van de activiteiten.

Naast de financiële bijdrage onderneemt de Commissie ook acties om te garanderen dat de organisaties uit bijlage III aanwezig zijn en actief deelnemen aan belangrijke vergaderingen en evenementen zoals het Comité inzake normen (waarnemers), het JIS (partners), het Europees multi-stakeholderplatform inzake ICT-normalisatie³⁸ en vergaderingen tussen de Commissie en de ENO's.

Met het oog op een coherente benadering om de belangen van kmo's, consumenten, werknemers en milieu- en maatschappelijke belangen in het normalisatieproces te ondersteunen, hebben CEN/CENELEC twee werkgroepen opgericht, namelijk de werkgroep

---

³⁶ De initiatieven zijn opgesplitst in de volgende drie categorieën: (I) bewustzijn, opleiding en inzicht met betrekking tot het Europees normalisatiesysteem, (II) coördinatie, transparantie en inclusiviteit, (III) concurrentiekracht en internationale dimensie.

³⁷ [Small Business Standards](#), [European consumer voice in standardisation](#), [Europees Verbond van Vakverenigingen](#) en [European Environmental Citizens' Organisation for Standardisation](#)

³⁸ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/european-multi-stakeholder-platform-ict-standardisation>

kmo's en de werkgroep maatschappelijke belanghebbenden. De leden zijn de organisaties uit bijlage III, respectievelijk SBS voor de eerste en ANEC, ECOS en ETUC voor de tweede. Deze twee werkgroepen bespreken onderwerpen zoals toegankelijkheid van normen, bewustmaking, opleiding en ondersteuning voor medewerking aan de normalisatiewerkzaamheden op technisch vlak. Dat resulteerde al in de ontwikkeling van een aantal hulpmiddelen zoals online-toolboxes voor kmo's en het opiniemechanisme voor belanghebbenden uit de samenleving.

De normalisatieverordening legt specifiek de nadruk³⁹ op de betrokkenheid van kleine ondernemingen bij de procedure voor het ontwikkelen van de normen, met als doel de ontwikkeling van kmo-vriendelijke normen die het mogelijk maken de kosten te drukken en markten te ontginnen. Met deze doelstelling in het achterhoofd heeft het SBS als belangrijk onderdeel van het werkprogramma voor 2017 een langetermijnstrategie voor kmo's inzake normalisatie opgesteld voor de periode 2018-2021. Deze strategie definieert de doelen en acties voor kmo's inzake normalisatie om te garanderen dat de normen die worden ontwikkeld kmo-compatibel zijn conform het beginsel "denk eerst klein".

Inclusiviteit is een van de onderwerpen van de langetermijnstrategie van het Europees Instituut voor Telecommunicatienormen (ETSI) en wordt besproken in het kader van de werkgroep "ETSI in het Europees normalisatielandschap". De gesprekken binnen deze werkgroep hebben geleid tot de lancering van het "Societal Stakeholder Support and Inclusiveness (3SI)"-programma, dat een reeks acties beoogt om inclusiviteit te versterken en de zichtbaarheid, het bewustzijn en de betrokkenheid van de organisaties uit bijlage III binnen ETSI te bevorderen. Alle organisaties uit bijlage III zijn gewone leden van ETSI.

CONCLUSIE

De bedoeling van dit verslag is de onlangs geïntroduceerde interinstitutionele dialoog over normalisatie op EU-niveau te ondersteunen, zoals aangekondigd in de mededeling van 1 juni 2016. Bedoeling hiervan is een debat op gang te brengen met de medewetgevers, het Europees Parlement en de Raad, het EESC en het Comité van de Regio's en de richting te bepalen voor aangekondigde prioriteiten op het vlak van normalisatie, die zullen bijdragen tot de creatie van banen en groei en tot het agenda voor de concurrentiekracht. Deze interinstitutionele dialoog wordt georganiseerd in overeenstemming met het nieuwe interinstitutionele akkoord tussen het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie over beter wetgeven⁴⁰.

Een nauwe samenwerking met de medewetgevers met het oog op het formuleren van de prioriteiten van het AUWP 2019 is van cruciaal belang voor de geslaagde implementatie ervan. Gezamenlijk geformuleerde beleidsprioriteiten voor Europese normalisatie zullen de

---

³⁹ Zie art. 6 van Verordening (EU) 1025/2012.

⁴⁰ PB L 123 van 12.5.2016, blz. 1-14.

stroomlijning van de normalisatiewerkzaamheden voor toekomstige wetgevende processen verbeteren. Om de doelstellingen van het normalisatiebeleid van de EU te realiseren, zijn een consensus en de actieve medewerking van alle actoren van het ESS noodzakelijk: inclusiviteit versterken, bewustzijn over het belang van de normalisatie in de economie en de samenleving vergroten, de procedures voor de beoordeling van de geharmoniseerde normen verbeteren⁴¹, de vijf prioriteiten voor ICT-normalisatie uitvoeren en de obstakels in de dienstensector aanpakken.

---

⁴¹ en andere normen ter ondersteuning van de EU-wetgeving.